

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 12Co/102/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4619201981
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 11. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Renáta Pátrovičová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2021:4619201981.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Renáty Pátrovičovej a sudkýň JUDr. Sone Zmekovej a JUDr. Denisy Šaligovej v spore žalobcu: L. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom F. P. XXX/XX, XXX XX G. P. X., časť X. G., zastúpeného JUDr. Milanom Szóllóssym, advokátom so sídlom Mlynská 28, 040 01 Košice, proti žalovanej: KOOPERATIVA poisťovňa, a. s. Vienna Insurance Group, so sídlom Štefanovičova 4, 816 23 Bratislava, IČO: 00 585 441, zastúpenému JUDr. Baltazárom Mucskom, advokátom so sídlom Vajnorská 55, 831 04 Bratislava, o zaplatenie sumy 6.210,91 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti uzneseniu Okresného súdu Topoľčany č. k. 5C/46/2019-68 zo dňa 07.10.2019, takto

rozhodol:

Odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie vo výroku o trovách konania m e n í tak, že žalovanej nárok na náhradu trov konania n e p r i z n á v a .

Žalovanej voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Topoľčany (súd prvej inštancie) napadnutým uznesením č. k. 5C/46/2019-68 zo dňa 07.10.2019 konanie zastavil a žalovanej priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Svoje rozhodnutie súd právne odôvodnil s odkazom na ustanovenia § 144, § 145 ods. 1, § 146, § 256 ods. 1 a § 262 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). Súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že žalobca sa podanou žalobou zo dňa 22.08.2019 domáhal zaplatenia sumy 6.210,91 eura s 5%-ným ročným úrokom z omeškania od 09.05.2019 do zaplatenia a náhrady trov konania. Žalobu zobral žalobca v celom rozsahu späť a navrhol konanie zastaviť, pretože žalovaná dňa XX.XX.XXXX plnil žalobcovi liečebné náklady vo výške 6.210,91 eura. Súčasne žalobca uviedol, že trovy konania a právneho zastúpenia si neuplatňuje.

2. Súd prvej inštancie prijal záver, že z dôvodu, že žalobca zobral žalobu v celom rozsahu späť súd konanie zastavil. O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 256 ods. 1 CSP tak, že žalovanej priznal proti žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%, pretože zastavenie konania zaviniť žalobca, ktorý zobral žalobu späť. Ak dôjde k zastaveniu sporového konania v dôsledku späťvzatia žaloby, je povinnosťou súdu skúmať pri rozhodovaní o náhrade trov konania procesnú zodpovednosť pri zastavení konania na oboch stranách. V tejto veci žalobca zobral žalobu späť, pretože žalovaná mu uplatňovanú sumu zaplatila, nie však v priebehu konania, ale ešte pred začatím konania (konanie sa začalo podaním žaloby dňa 22.08.2019 a uplatňovaná suma bola žalobcovi zaplatená dňa XX.XX.XXXX). Trovy konania preto znáša žalobca. O výške náhrady trov konania rozhodne podľa § 262 ods. 2 CSP po právoplatnosti tohto uznesenia vyšší súdny úradník samostatným uznesením.

3. Proti tomuto rozhodnutiu vo výroku o trovách konania podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca navrhujúc uznesenie súdu v napadnutej časti zmeniť tak, že žiadna zo strán nemá nárok na náhradu trov konania. V odvolaní poukázal na skutočnosť, že žalobca podal žalobu dňa 22.08.2019, t.j. po

X mesiacoch od uplatnenia predmetného nároku u žalovanej. Toho istého dňa po podaní žaloby, sa žalobca dozvedel, že žalovaná uhradila spornú sumu, ktorá bola dňa XX.XX.XXXX pripísaná na jeho bankový účet. Na základe tejto vedomosti žalobca dňa 17.09.2019 zbral žalobu späť v celom rozsahu. Žalobca vyjadril názor, že žaloba bola podaná dôvodne. Žalobca v čase podania žaloby nemal vedomosť o plnení spornej sumy žalovanou, pretože mu žalovaná neoznámila jej rozhodnutie plniť a súčasne žalobca nie je povinný denne sledovať stav svojho bankového účtu, či mu žalovaná náhodou spornú sumu nezaplatila. Záverom podaného odvolania žalobca navrhol, že pokiaľ sa súd nestotožní s jeho právnym názorom o zavinení zastavenia konania žalovanou, je na mieste aplikovať ustanovenie § 257 CSP týkajúce sa dôvodov hodných osobitného zreteľa a náhradu trov konania nepriznať žiadnej zo strán.

4. Krajský súd v Nitre uznesením zo dňa 30. decembra 2019 č. k. 12Co/237/2019-85 uznesenie súdu prvej inštancie vo výroku o trovách konania potvrdil a žalovanej voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

5. Na základe dovolania podaného žalobcom Ústavný súd SR nálezom zo dňa 30. septembra 2021 č. k. III. ÚS 317/2020-35 rozhodol, že uznesením zo dňa 30. decembra 2019 č. k. 12Co/237/2019 bolo porušené základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a jeho právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Uznesenie Krajského súdu v Nitre zo dňa 30. decembra 2019 č. k. 12Co/237/2019 zrušil a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie. V odôvodnení nálezu ústavný súd uviedol, že by bolo nespravodlivým pričítať procesné zavinenie zastavenia konania sťažovateľovi (žalobcovi) a priznať nárok na náhradu trov konania žalovanej, ak aj síce k úhrade žalovanej sumy došlo niekoľko dní pred podaním žaloby, avšak kedy viac vystupuje do popredia potreba aplikácie ustanovenia § 257 CSP, ak nie vo výnimočnej situácii, akou bola práve tá v posudzovanej veci. Podľa názoru ústavného súdu odvolací súd postupoval príliš formalisticky, keď sa nezaoberal a ani neposudzoval osobné pomery žalobcu a okolnosti, ktoré ho viedli k súdnemu uplatneniu nárokov. Uviedol, že zo strany žalovanej došlo k nesplneniu informačnej povinnosti (oznámiť žalobcovi výšku poistného plnenia) v lehote, v akej jej to ukladá § 11 ods. 6 zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Zákonná povinnosť žalovanej teda nebola len povinnosť poskytnúť poistné plnenie, ale aj povinnosť oznamovacia.

6. Na základe nálezu Ústavného súdu SR sa vec znovu dostala do štádia odvolacieho konania. Krajský súd v Nitre ako odvolací súd (§ 34 CSP) viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379, § 380 CSP) ako aj skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 CSP), prejednal vec bez nariadenia pojednávania a urobil záver, že uznesenie súdu prvej inštancie vo výroku o trovách konania je potrebné podľa § 388 CSP zmeniť.

7. Podľa § 251 CSP, trovy konania sú všetky preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vzniknú v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva.

8. Podľa § 256 ods. 1 CSP, ak strana procesne zavinila zastavenie konania, súd prizná náhradu trov konania protistrane.

9. Podľa § 257 CSP, výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

10. Z obsahu spisu mal odvolací súd za preukázané, že žalobca sa podanou žalobou domáhal zaplatenia sumy 6.270,91 eura pozostávajúcej z vynaložených nákladov na liečenie žalobcu, a to nákladov na lieky, masáže, rehabilitácie, vyšetrenia, opravy invalidného vozíka a cestovných nákladov do zdravotníckych zariadení. Žalovanú sumu si žalobca pôvodne uplatnil u žalovanej, tá mu však ani po X mesiacoch žalovanú sumu neuhradila, preto sa žalobca obrátil na súd. Po podaní žaloby žalobca zistil, že žalovaná suma mu bola pripísaná na bankový účet, čo bolo dôvodom pre späťvzatie žaloby v celom rozsahu, o ktorom rozhodol súd prvej inštancie napadnutým uznesením č. k. 5C/46/2019-68 zo dňa 07.10.2019 tak, že konanie zastavil a žalovanej priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Proti tomuto rozhodnutiu súdu vo výroku o trovách konania podal žalobca odvolanie, ktorého prejednanie, ako i preskúmanie napadnutého výroku je predmetom tohto odvolacieho konania. Výrok o zastavení konania v dôsledku absencie odvolania nadobudol právoplatnosť.

11. Z ustanovenia § 256 ods. 1 CSP vyplýva, že náhradu trov konania ovláda zásada úspechu vo veci, ktorá je doplnená zásadou procesnej zodpovednosti za zavinenie. Zásada procesnej zodpovednosti za zavinenie znamená, že trovy je povinná nahradiť tá zo strán, ktorá zavinila, že vznikli. Zmyslom využitia zásady zavinenia je sankčná náhrada trov konania, ktoré by pri jeho riadnom priebehu nevznikli, uložená rozhodnutím súdu tomu, kto ich vznik zavinil. Náhrada týchto trov sa prisudzuje bez ohľadu na meritórny výsledok sporu. Pokiaľ sporovej strane možno pričítať procesné zavinenie, táto strana je povinná nahradiť druhej strane trovy konania, ktoré by inak neboli vznikli. Zásada procesnej zodpovednosti za zavinenie sa uplatní pre každé konanie bez ohľadu na to, z akého dôvodu bolo zastavené, ak už vznikol procesnoprávny vzťah medzi súdom a oboma stranami sporu a medzi stranami sporu navzájom. V súvislosti so zastavením konania sa zavinenie posudzuje len z procesného hľadiska, a nie podľa ustanovení hmotného práva, lebo potom by šlo o posudzovanie dôvodnosti nároku vo veci samej a súd by sa po zastavení konania ďalej zaoberal tým, či nárok bol uplatnený dôvodne. Predmetné sporové konanie bolo právoplatne zastavené výrokom uznesenia č. k. 5C/46/2019-68 zo dňa 07.10.2019 o zastavení konania, a preto z procesného hľadiska bol daný dôvod na aplikáciu ustanovenia § 256 ods. 1 CSP, podľa ktorého ak strana procesne zavinila zastavenie konania, súd prizná náhradu trov konania protistrane.

12. Odvolací súd po prejednaní odvolania s poukazom na nález Ústavného súdu SR zo dňa 30. septembra 2021 č. k. III. ÚS 317/2020-35 ustálil, že vzhľadom na okolnosti veci nemožno procesné zavinenie zastavenia konania pričítať žalobcovi. Žalobca v čase podania žaloby nemal vedomosť o tom, že žalovaná mu zaslala poistné plnenie. Žalovaná mu túto skutočnosť neoznámila v lehote, čím podľa ústavného súdu si nespĺnila svoju oznamovaciu povinnosť ako jej ukladá § 11 ods. 6 zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení. Vzhľadom k uvedeným okolnostiam ide o výnimočnú situáciu a je potrebné pri rozhodovaní o trovách konania aplikovať § 257 CSP.

13. Podľa § 257 CSP, výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

14. Obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 4 Ústavy Slovenskej republiky je aj to, že strana konania, ktorá v konaní, spravidla v spore, uspela, má, zásadne, právo na to, aby sa jej nahradili všetky trovy, ktoré zaplatila vo vecnej súvislosti s uplatnením tohto základného práva. Ak sa chce súd odchýliť od tohto pravidla, musí vychádzať zo zákona a túto odchýlku aj náležite odôvodniť, inak porušuje základné právo na súdnu ochranu dotknutej strany.

15. Z ustanovenia § 256 ods. 1 CSP vyplýva, že náhradu trov konania ovláda zásada úspechu vo veci, ktorá je doplnená zásadou procesnej zodpovednosti za zavinenie. Zásada procesnej zodpovednosti za zavinenie znamená, že trovy je povinná nahradiť tá zo strán, ktorá zavinila, že vznikli. Zmyslom využitia zásady zavinenia je sankčná náhrada trov konania, ktoré by pri jeho riadnom priebehu nevznikli, uložená rozhodnutím súdu tomu, kto ich vznik zavinil. Náhrada týchto trov sa prisudzuje bez ohľadu na meritórny výsledok sporu. Pojem procesné zavinenie sa posudzuje výlučne z procesného hľadiska. Pokiaľ sporovej strane možno pričítať procesné zavinenie, táto strana je povinná nahradiť druhej strane trovy konania, ktoré by inak neboli vznikli. Zásada procesnej zodpovednosti za zavinenie sa uplatní pre každé konanie bez ohľadu na to, z akého dôvodu bolo zastavené, ak už vznikol procesnoprávny vzťah medzi súdom a oboma stranami sporu a medzi stranami sporu navzájom.

16. Účelom ustanovenia § 257 CSP je umožniť súdu zmierniť dôsledky právnych noriem upravujúcich náhradu trov konania zavedením moderačného absolútného práva. Toto ustanovenie je výrazom skutočnosti, že tam, kde zákon nemôže byť natoľko kazuistický, aby postihol celú rozmanitosť života, právo sa dotvára sudcovským výkladom v medziach ustanovených všeobecnými podmienkami uvedenými v zákone, za splnenia ktorých môže dôjsť rozhodnutím súdu k inému záveru o náhrade trov konania, než by plynul z použitia všeobecných zásad náhrady trov konania. Aplikácia ustanovenia § 257 CSP pri rozhodovaní o náhrade trov konania prichádza do úvahy v prípadoch, keď súd dôjde k záveru, že sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré náhradu trov celkom alebo sčasti neprizná. Musí ísť o celkom výnimočný prípad, ktorý musí byť v rozhodnutí aj náležite odôvodnený. Výnimočnosť môže spočívať tak v okolnostiach danej veci, ako aj v okolnostiach u strán sporu. Uplatnenie tohto osobitného kritéria na nepriznanie náhrady trov konania prichádza do úvahy len výnimočne, a preto sa musí vykladať prísne reštriktívne. Rozhodnutie o nepriznaní náhrady trov konania podľa § 257 CSP sa nesmie javiť

ako neprimeraná tvrdosť voči subjektom konania a nesmie odporovať dobrým mravom. Výnimočnosť môže spočívať v okolnostiach danej veci, ale aj v okolnostiach na strane niektorej strany sporu.

17. Judikatúra taktiež konštatovala, že toto ustanovenie nie je možné považovať za predpis, ktorý by zakladal jeho voľnú možnosť aplikácie (v zmysle svojvôle), ale ide o ustanovenie, podľa ktorého je súd povinný skúmať, či v prejednávanej veci neexistujú zvláštne okolnosti hodné osobitného zreteľa, na ktoré je potrebné pri stanovení povinnosti nahradiť trovy konania výnimočne prihliadnuť. Ustanovenie preto nie je možné vykladať tak, že je naň možné prihliadnuť kedykoľvek bez zreteľa na základné zásady rozhodovania o trovách konania (s poukazom na uznesenie Najvyššieho súdu SR z 28. januára 2010, sp. zn. 2 M Cdo 17/2009). Ustanovenie § 257 CSP je teda zákonné ustanovenie, ktoré z hľadiska náhrady trov konania predstavuje určitú formu výnimky zo všeobecne platnej zásady zodpovednosti za výsledok i zo zásady zodpovednosti za zavinenie a náhodu. Je odôvodnené tým, že prísna aplikácia ustanovení o náhrade trov konania by mohla v konkrétnych prípadoch viesť k nežiaducim tvrdostiam.

18. Vzhľadom k nálezu Ústavného súdu SR zo dňa 30. septembra 2021 č. k. III. ÚS 317/2020-35 odvolací súd dospel k záveru, že v danej veci sú dôvody hodné osobitného zreteľa pre nepriznanie nároku na náhradu trov konania žalovanej, pretože i keď žalobca vzal žalobu späť, nemožno mu pričítať zavinenie zastavenia konania, keďže nemal vedomosť o tom, že žalovaná mu krátko pred podaním žaloby žalovanú pohľadávku uhradila. Odvolací súd preto uznesenie súdu prvej inštancie v časti trov konania zmenil.

19. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419, § 420, § 421 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací žalobu) (§ 428 CSP).